

ciepłoty u królików o $0,6^{\circ}$ wynosi $4,5 \text{ mg}/0,0045 \text{ gamma}$ na 1 kg . LD_{50} dla myszek wynosi $9,9 \text{ mg}/\text{kg}$. Substancja ta wywołuje typowe zmiany w obrazie białokrwinkowym. Ponadto stwierdzono wyraźny wpływ na procesy przemiany materii (hiperglikemia, spadek poziomu kwasu mlekowego) oraz na oddychanie tkankowe metodą manometryczną na aparacie Warburga. Zużycie tlenu przez miążgę wątrobową ulega pod wpływem pirogeny statystycznie znamiennej zmianie, jednak tylko w przypadku użycia pirogeny uprzednio inkubowanej z surowicą. Komórka nerkowa reaguje odmiennie. Uzyskane wyniki są omówione pod kątem ich dużego wpływu na zwiększenie ciepłoty ciała oraz rolę okresu utajenia w jej rozwoju. Zwrócono uwagę, iż najprawdopodobniej działanie gorączkotwórcze oraz inne następstwa wstrzyknięcia pirogeny nie są nierozłączne.

B. DIETL

POZIOM AKSEROFTOLU W SUROWICY KRWI I WĄTROBIE SZCZURÓW W PRZEBIEGU ZUBOŻANIA ORGANIZMU W WITAMINĘ A ORAZ LECZENIA

Badano szybkość spadku poziomu akseroftolu w surowicy krwi oraz jego zapasy w wątrobie u szczurów rosnących i dorosłych, zarówno w okresie podawania diety bez witaminy A, jak i leczenia tą witaminą.

Po 3 tygodniach zubożania w witaminę A następowało wyraźne zmniejszenie akseroftolu w surowicy krwi, które po dalszych 7 dniach osiągało wartość bliską zera. U zubożonych szczurów przy niewielkich ilościach akseroftolu w surowicy krwi ($0,0$ — $12,7 \text{ mcg}/100 \text{ ml}$) nie znaleziono tego składnika w wątrobie. Można stąd wnioskować, że duży spadek akseroftolu w surowicy krwi następował dopiero po całkowitym wyczerpaniu zapasów z wątroby.

Dawki 1 i $3,5 \text{ mcg}$ witaminy A dziennie okazały się za niskie dla odkładania zapasów tego składnika w wątrobie. Poziom akseroftolu w surowicy krwi przy dawce 1 mcg dziennie utrzymywał się na wysokości 3 — $15 \text{ mcg}/100 \text{ ml}$, a przy dawce $3,5 \text{ mcg}$ — na wysokości około $20 \text{ mcg}/100 \text{ ml}$. Dawka 10 mcg witaminy A dziennie wystarczała już szczurom na odkładanie zapasów w wątrobie; poziom akseroftolu w surowicy krwi osiągał wtedy 30 — $40 \text{ mcg}/100 \text{ ml}$.

Nie znaleziono większych różnic w zawartości akseroftolu w surowicy krwi i zapasach w wątrobie u dwóch grup szczurów, otrzymujących 10 mcg witaminy A dziennie, które przedtem były zubożone w witaminę A bądź to do poziomu zerowego w surowicy krwi, bądź też do wywołania ostrych objawów awitaminozy. Wynika z tego, że po uprzednim zubożeniu organizm może w odpowiednich warunkach stosunkowo szybko i łatwo wyrównać niedobory witaminy A w tkankach i cieczech oraz odkładać jej zapasy w wątrobie.

Obniżenie akseroftolu w surowicy krwi świadczy o wyczerpaniu zapasów z wątroby i może być uważane za jeden z pierwszych objawów hipowitaminozy A.